

1

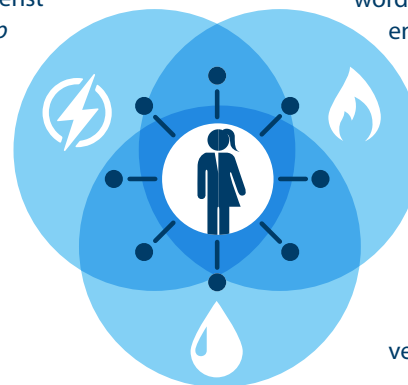
ENERGIE- TRANSITIE

Om een koolstofvrije toekomst tot stand te brengen, heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering ervoor gekozen om haar energie- en klimaatplan 2030 rond twee krachtlijnen te structureren: energiebesparingen bevorderen waar mogelijk en de meest efficiënte en minst vervuilende energieproductieprocessen toepassen. Binnen BRUGEL heeft deze noodzakelijke energietransitie de uitvoering van een transversale strategie in de hand gewerkt die het Gewest antwoorden biedt op de klimaat- en energie-uitdagingen, en die tegelijk beantwoordt aan de legitieme verwachtingen van de Brusselaars. Tijdens het boekjaar 2021 heeft deze strategie de teams van onze verschillende diensten tot actie aangezet.

Een nieuwe “customer friendly” benadering

“In de toekomstige visie op de energiemarkt en in het bijzonder op de energietransitie worden de consumenten ‘consumactoren’”, legt Karine Sargsyan, hoofd van de Juridische dienst en de Geschillendienst bij BRUGEL uit. “Zij worden spilfiguren op deze markt, terwijl zij tot dusver slechts passieve deelnemers waren. Opdat de consumenten deze rol van actieve afnemers op zich kunnen nemen, hebben de overheid en de regulator ook een rol te spelen.”

Informeren en opleiden

De rol van BRUGEL bestaat erin de burgers te informeren en op te leiden. De regulator vervult deze taak met name via de opinies, adviezen en mededelingen die hij regelmatig publiceert. Zij moet er ook voor zorgen dat vertrouwen wordt opgebouwd door middel van de stabiliteit en duidelijkheid van de geldende regels. “De energiemarkt, die in principe al zeer complex is, heeft de neiging nog complexer te worden”, benadrukt zij ook. “En door eenvoudig aan te brengen in de uitvoering van de regels kunnen we de steun van de burgers en hun deelname aan de energietransitie aanmoedigen.”

BRUGEL wil ook een langetermijnvisie op de energietransitie ontwikkelen met de verschillende actoren op de energiemarkt.

Herziening van de steunniveaus

Terwijl 2020 een uitzonderlijk jaar was voor de ontwikkeling van het zonnepotentieel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG), bleek 2021 minder gunstig te zijn. *“In september 2020 heeft onze dienst aan de regering voorgesteld om het steunniveau voor de fotovoltaïsche sector te verlagen”,* vertelt Régis Lambert, adjunct en voormalig hoofd van de dienst Hernieuwbare Energie. *“Dit voorstel werd goedgekeurd en aangenomen in januari 2021. Tegelijkertijd werd de legitimiteit van het Vlaamse decreet over de terugdraaiende tellers in een arrest van het Grondwettelijk Hof betwist. Dit besluit had indirecte gevolgen voor het BHG, met name vanwege de consumenten, die blij hebben gegeven van een zeker wantrouwen ten aanzien van het systeem.”*

In de nasleep hiervan hebben de gevolgen van de COVID-crisis en de wereldwijde macro-economische context (tekort aan grondstoffen, stijging van de vervoerskosten, enz.) het landschap ook gewijzigd: voor het eerst in de geschiedenis van de fotovoltaïsche energie in Brussel zijn de kosten van de installaties aanzienlijk gestegen. *“Al deze factoren samen verklaren waarom het aantal installaties is gedaald. We zijn daardoor van meer dan 70 geïnstalleerde MW in 2020 naar ongeveer 10 MW gegaan in 2021”,* onderstreept Régis Lambert. *“Nadat onze prognoses al meer dan 10 jaar gebaseerd waren op een gestage daling van de installatiekosten, moesten we ons beleid herzien en het niveau van steun aan de sector heroverwegen.”*

BRUGEL heeft vervolgens een voorstel geformuleerd om de vermenigvuldigingscoëfficiënten te wijzigen. Als gevolg hiervan werd in 2021 een besluit uitgevaardigd waarin een verhoging van de toekenningsgraad voor fotovoltaïsche energie werd bevestigd. Deze nieuwe steunregeling is op 1 januari 2022 in werking getreden en zal de sector naar verwachting een impuls geven.

Ontwikkeling van vermenigvuldigingscoëfficiënten voor BIPV

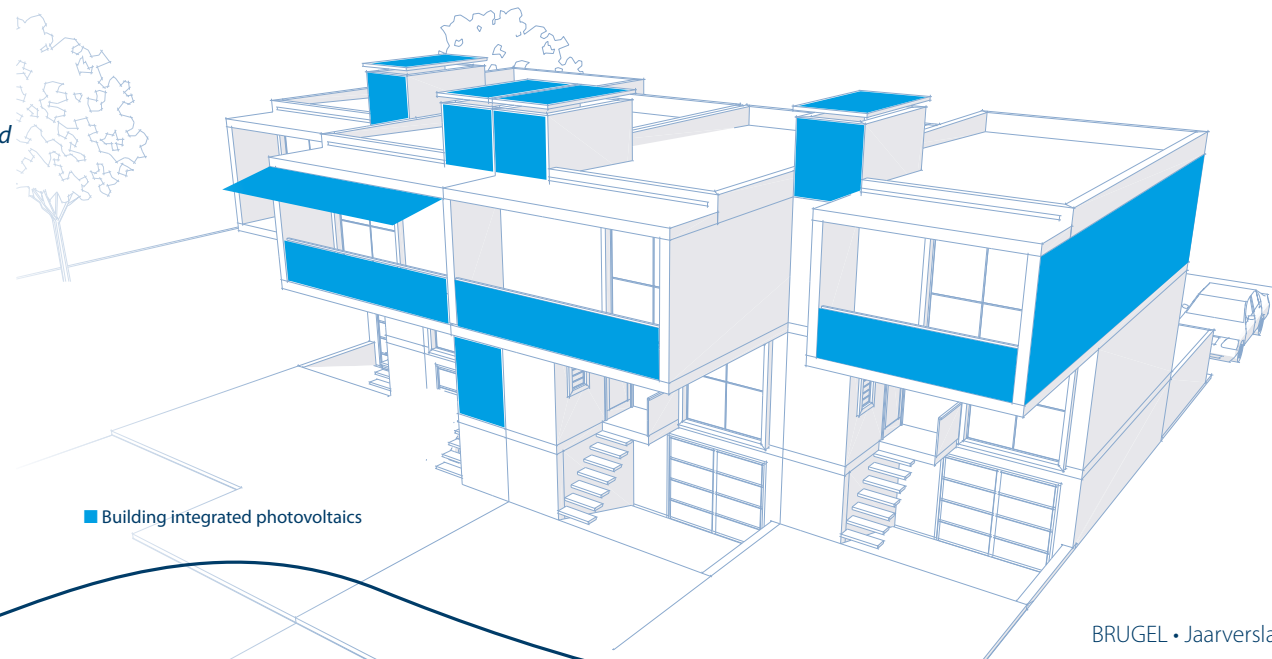
Parallel met het voorstel voor vermenigvuldigingscoëfficiënten voor fotovoltaïsche energie heeft BRUGEL voorgesteld vermenigvuldigingscoëfficiënten te ontwikkelen voor BIPV (building integrated photovoltaics). Het voorstel sluit perfect aan bij de wens van de regering om de steun voor deze nichesector te verfijnen, met name via het mechanisme van de groenestroomcertificaten. Het voorstel, waarover eind 2020 een openbare raadpleging wordt gehouden, is bedoeld als aanvulling op het bestaande wettelijke kader.

“In het BHG zijn gebouwgeïntegreerde fotovoltaïsche installaties een van de belangrijkste niches voor hernieuwbare energie, na conventionele fotovoltaïsche energie”, voegt Régis Lambert eraan toe. *“Op basis van de analyses en de werkzaamheden van een werkgroep onder leiding van BRUGEL, blijkt dat bepaalde categorieën van BIPV aanleiding geven tot extra kosten die de*

In het BHG zijn gebouwgeïntegreerde fotovoltaïsche installaties een van de belangrijkste niches voor hernieuwbare energie. Om de uitrol van deze nieuwe technologie aan te moedigen, heeft BRUGEL voorgesteld om te zorgen voor steun die voldoende stimulerend is.

Régis Lambert
Adjunct en voormalig hoofd van de dienst
Hernieuwbare Energie

ontwikkeling van de markt kunnen afremmen. Om de uitrol van deze nieuwe technologie aan te moedigen, heeft BRUGEL dan ook voorgesteld om te zorgen voor steun die voldoende stimulerend is."

Een enorm te benutten potentieel

Hoewel er in het BHG al enkele voorbeelden van BIPV-projecten bestaan (het gebouw van Leefmilieu Brussel op de site van Tour & Taxis, de gevel van Gare Maritime in Brussel, enz.), gaat het nog steeds om een nichesector. "Door zijn karakter als stadsgewest beschikt het BHG over veel gebouwen waar dit soort installaties zouden kunnen worden ondergebracht", legt hij uit. "Er is dus sprake van een enorm potentieel dat kan worden benut! Vooral omdat het initiatief van het BHG waarschijnlijk uniek is op Europees niveau. Het feit dat er een speciaal systeem bestaat om de markt te ondersteunen zorgt ook voor begeestering bij de actoren van de sector."

Analyse van technisch-economische parameters

Er bestaat nu een duidelijke en solide definitie van in gebouwen geïntegreerde fotovoltaïsche installaties, en uit de analyse van de technisch-economische parameters van deze sector is ook gebleken dat voor vijf (van de acht) specifieke categorieën een hoger steunniveau vereist is dan het niveau dat momenteel geldt voor conventionele fotovoltaïsche installaties.

Nieuw evenwicht in het systeem van groenestroomcertificaten

In 2021 heeft BRUGEL ook gewezen op het onevenwicht waarvan sprake was op de markt van de groenestroomcertificaten (GSC), en heeft BRUGEL het initiatief genomen om een analyse van de quota uit te voeren. Deze analyse betrof een kwantitatieve studie waarin het toekomstige evenwicht van het systeem

van groenestroomcertificaten in de periode 2021-2030 werd beoordeeld. Zij was met name gebaseerd op de verschillende voorspellende scenario's met betrekking tot de ontwikkeling van de productie van groene elektriciteit in het BHG. "Bij deze analyse werd rekening gehouden met de ontwikkeling van het steunniveau, de productiekosten en de levering van elektriciteit", licht Régis Lambert toe. "Vervolgens hebben wij beslist om de quota voor de jaren 2022 tot en met 2025 te herzien om een evenwicht tussen vraag en aanbod op de markt van de GSC te handhaven. In de loop van 2022 zal ook een nieuwe analyse worden uitgevoerd om te analyseren welke quota na 2025 moeten worden vastgesteld."

Energiegemeenschappen

"In 2021 heeft BRUGEL verschillende aanvragen voor afwijkingen ontvangen voor projecten van energiegemeenschappen", benadrukt Jérémie Van Den Abeele, die verantwoordelijk is voor tariefaspecten. "Deze afwijkingen zijn tweeledig van aard wat de tarieven betreft: de gratis installatie van slimme meters waarmee de stromen binnen een energiegemeenschap zullen worden gemeten, en de toepassing van een gedifferentieerde tarifiering voor de stromen die lokaal worden verbruikt."

In 2021 heeft BRUGEL daarom een afwijking toegestaan voor:

- Het project **Greenbizz**: een incubator voor zelfstandigen en kmo's waarvan de gebruikers de elektriciteit delen die door een fotovoltaïsche installatie wordt geproduceerd.
- Het project **Marius Renard** in Anderlecht: een flatgebouw waarin de mede-eigenaars de elektriciteit delen die door warmtekrachtkoppeling wordt opgewekt.
- Het project **Sunsud** in Sint-Gillis: een gebouw voor sociale huisvesting waarvan de bewoners de elektriciteit delen die door een fotovoltaïsche installatie wordt geproduceerd.

Wat de energietransitie betreft, bestaat de rol van de tariefstructuur erin nieuwe toepassingen te bevorderen.

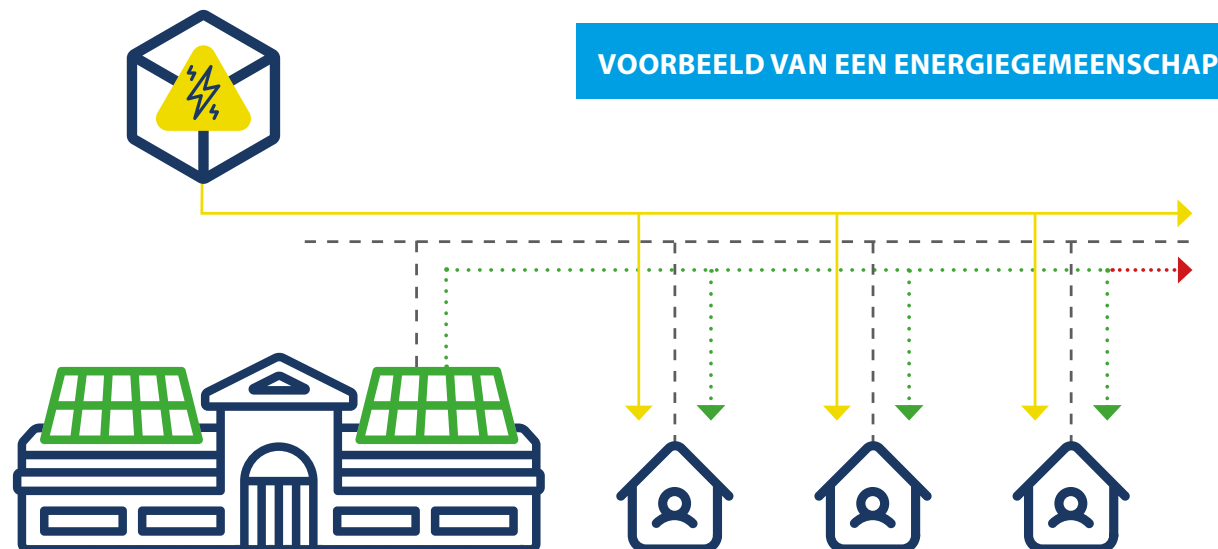
Jérémie Van Den Abeele
Verantwoordelijke tariefaspecten

Totstandbrenging van een duidelijk en stabiel wettelijk kader

Deze verschillende grootschalige proefprojecten tonen aan dat de versnelling van de energietransitie nu gebaseerd moet zijn op de totstandbrenging van een duidelijk en stabiel wettelijk kader. "We staan nog maar aan het begin van het proces, aangezien onze huidige opdracht erin bestaat het kader van de Europese richtlijnen, die zijn omgezet in de nieuwe Brusselse ordonnantie die in 2022 van kracht wordt, operationeel te maken", legt Karine Sargsyan, hoofd van de Juridische Dienst, uit. "Het definiëren van de rechtsbeginselen door middel van afwijkingsprojecten zal de burgers helpen om deze nieuwe concepten te aanvaarden. BRUGEL heeft aan deze projecten gewerkt om hieruit alle reglementaire lessen te trekken waarover de regulator in de toekomst zal moeten beslissen. De oefening die wij in dit verband hebben uitgevoerd, stelt ons ook in staat de DNB te reguleren door de ingevoerde modellen te testen."

Aangezien voor elke levering van elektriciteit in het BHG een vergunning vereist is, is BRUGEL ook nagegaan of het concept van energiegemeenschappen van deze verplichting kon worden vrijgesteld. "Als waarborg van de rechten van de burgers hebben wij ook in dit model om energie te delen aandacht besteed aan de bescherming van de afnemers."

Netwerkcabine

- Aanvullende elektriciteit die op een 'klassieke' manier wordt geleverd
- - - Netwerk
- Lokaal zelfverbruikte elektriciteit
- Collectief overschot

In dit licht hebben wij bijvoorbeeld de modaliteiten voor de terugtrekking van de leden van de gemeenschap die dat wensen bestudeerd”, besluit Karine Sargsyan.

Specifieke tarieven om nieuwe toepassingen te bevorderen

Wat de energietransitie betreft, bestaat de rol van de tariefstructuur erin nieuwe toepassingen te bevorderen. “Hoewel BRUGEL in 2021 enkele afwijkingen heeft toegestaan

voor specifieke projecten, is het nog te vroeg om conclusies te trekken over de rentabiliteit van de energiegemeenschappen en hun impact op het net”, zegt Jérémie Van Den Abeele. In dit verband zullen de diensten van BRUGEL in het kader van de vaststelling van de volgende tariefmethodologie een evaluatie uitvoeren van de kosten en baten met betrekking tot de energiegemeenschappen en het delen van elektriciteit.

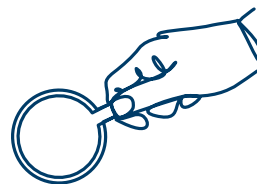
Uitrol van elektrische laadpalen

In 2021 heeft BRUGEL deelgenomen aan een taskforce (met vertegenwoordigers van het bevoegde kabinet, Leefmilieu Brussel, de DNB, enz.) om de gewestelijke strategie voor de uitrol van laadpalen voor elektrische voertuigen uit te voeren.

“De modaliteiten voor deze uitrol zijn vastgelegd in een *regeringsbesluit*”, verduidelijkt Farid Fodil Pacha, hoofd van de dienst Markt en Netten bij BRUGEL. “In het bijzonder worden de modaliteiten gespecificeerd voor de financiering van de nieuwe opdracht van de DNB met betrekking tot de uitrol van openbare laadpalen voor elektrische voertuigen. Sibelga zou in feite een administratieve ondersteunende rol moeten spelen voor de overheden (op gewestelijk en gemeentelijk niveau) door via een aankoopcentrale te zorgen voor de aankoop van elektrische voertuigen en laadpalen, en door aanbestedingen te organiseren om de uitrol van de laadinfrastructuur op de openbare weg in goede banen te leiden.” In dit verband is voor 2022 een proefproject gepland om 500 openbare laadpalen te installeren.

Verduidelijking van de rollen van elke partij

Gelet op de Europese normen heeft BRUGEL om een verduidelijking van de rol van elke partij gevraagd. Europa stelt immers duidelijk dat de DNB's geen laadpalen voor elektrische voertuigen mogen bezitten en beheren. “Wij moeten ervoor zorgen dat in het *regeringsbesluit* deze bevoegdheden niet aan Sibelga worden toegekend”, verklaart Farid Fodil Pacha. “Want hoewel het de autoriteiten kan ondersteunen, mag de Brusselse DNB de openbare laadpalen niet beheren.” In die geest heeft BRUGEL ook

om verduidelijking gevraagd van de rol van Leefmilieu Brussel met betrekking tot de controle van de uitvoering van deze opdracht. "Tot slot hebben wij ook gevraagd naar de financiering van bepaalde opdrachten die aan de DNB zijn toevertrouwd", legt Farid Fodil Pacha uit. "Wij willen immers niet dat de kosten van bepaalde opdrachten op de factuur van de afnemers worden afgewenteld."

Flexibiliteit in het elektrische systeem

Volgens BRUGEL zullen de doelstellingen voor het koolstofvrij maken van de samenleving, de toename van de intermitterende productie en de flexibele belastingen (elektrische voertuigen, warmtepompen, stationaire batterijen, elektrische verwarming, enz.) onvermijdelijk de invoering van mechanismen voor het beheer van de vraag vereisen om het evenwicht tussen de productie en het verbruik te verzekeren. Dit wordt flexibiliteit genoemd. BRUGEL is daarom van mening dat nieuwe diensten moeten worden ontwikkeld, andere dan de aankoop en levering van elektriciteit.

"Om de implementatie van deze flexibiliteitsmarkt te verzekeren, hebben wij onszelf twee vragen gesteld", legt Farid Fodil Pacha uit. "In de eerste plaats hebben wij ons de vraag gesteld

of het huidige netwerk in staat is nieuwe toepassingen op te vangen, met name met het oog op de overschakeling van het verbruik van gas naar elektriciteit. Ten tweede hebben we ons afgevraagd hoe het systeem Brusselse afnemers die op laagspanning zijn aangesloten, in staat kan stellen deel te nemen aan de flexibiliteitsmarkt." Want momenteel kunnen alleen middenspanningsafnemers deelnemen aan en profiteren van de economische mogelijkheden die de flexibiliteitsmarkt biedt. Om een antwoord te kunnen bieden, heeft BRUGEL in 2021 twee studiebureaus ingehuurd. Elke studie werd beschouwd als een ideeënbus waaruit onze teams konden putten om een advies op te stellen. Over dit ontwerpadvies wordt nu een beperkte raadpleging gehouden bij belanghebbenden, met het oog op een openbare raadpleging in 2022."

In 2021 heeft BRUGEL deelgenomen aan een taskforce om de gewestelijke strategie voor de uitrol van laadpalen voor elektrische voertuigen uit te voeren.

Farid Fodil Pacha
Verantwoordelijke voor de technische dienst Markt en Netten

Bekijk het video-interview over de energietransitie

